

Expozice Hradní stráže na Pražském hradě

17.10.2023 - | Vojenský historický ústav Praha

Na úvod vyzdvihl prezident republiky Petr Pavel význam Hradní stráže a připomněl důležitost postupného otevírání Pražského hradu veřejnosti. Ředitel Vojenského historického ústavu Praha brigádní generál Aleš Knížek zdůraznil význam dlouhodobé spolupráce s Kanceláří prezidenta republiky, Vojenskou kanceláří prezidenta republiky, Hradní stráží a Správou Pražského hradu, díky níž připravil VHÚ Praha již více než desítku výstavních projektů, mezi nimiž zaujímá nejvýznamnější místo výstava připravená v roce 2018 při příležitosti stého výročí vzniku Československa. Na závěr poděkoval velitel Hradní stráže plukovník gšt. Jaroslav Ackermann všem, kdo se podíleli na realizaci stálé expozice.

V přízemí věže Mihulka, která se nachází ve Vikářské ulici za svatovítskou katedrálou, naleznou návštěvníci nejstarší historii od dob knížecí družiny i novější období až do počátku 20. století. Tato část je současně věnována historii věže Mihulka, která byla postavena podle návrhu stavitele Benedikta Rejta ve druhé polovině 15. století jako nejmohutnější dělová věž opevnění Pražského hradu.

První patro věže je věnováno období 1918–1989. Dne 28. října 1918 obsadila Pražský hrad sokolská stráž, která se tak stala základem dnešní Hradní stráže. Krátce před návratem prezidenta T. G. Masaryka do vlasti vyčlenil 6. prosince 1918 čs. pěší pluk č. 28 pěší setninu pro strážní službu v sídle hlavy státu. Tento den se tak stal dnem vzniku Hradní stráže. Zvláštní kapitolu v historii ochrany prezidenta představuje období 2. světové války, kdy tuto roli plnilo v Protektorátu Čechy a Morava Vládní vojsko, zatímco o ochranu prezidenta Edvarda Beneše v anglickém exilu se staral Oddíl stráže prezidenta republiky. Po únoru 1948 ztrácela postupně Hradní stráž své výsadní postavení při ostraze prezidenta republiky a stala se víceméně jen symbolickou jednotkou určenou k plnění reprezentačních úkolů. V prosinci 1952 přestala být Hradní stráž součástí armády a stala se součástí Ministerstva vnitra. Tento stav trval až do konce roku 1989.

Nedávnou historii i současnost Hradní stráže zachycuje expozice ve druhém patře věže. Od prvních dnů ve funkci prezidenta se Václav Havel zabýval budoucím vývojem armády. Organizační změny začal přímo na Hradě, tedy u Hradní stráže. Již 30. ledna 1990 schválilo Federální shromáždění zákon o Hradní stráži, která se tak vrátila zpět do postavení, které jí náleželo v letech 1918 až 1938. Návštěvníci v této části naleznou mj. řadu stejnokrojů od roku 1990 až do současnosti. Největším exponátem, který je umístěn v horním patře věže, je motocykl BMW K75 RT, který se stal vedle nových stejnokrojů z dílny Theodora Pištěka jedním ze symbolů nové éry Hradní stráže i naší země.

<https://www.vhu.cz/expozice-hradni-straze-na-prazskem-hrade>